

NENUOLATINIO LIETUVOS GYVENTOJO LIETUVOJE GAUTŲ PAJAMŲ APMOKESTINIMAS IR DEKLARAVIMAS

(Deklaruojant 2019 metais ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais gautas pajamas)

TURINYS

I. ĮVADINĖ DALIS

II. NENUOLATINIO LIETUVOS GYVENTOJO PER NUOLATINĘ BAZĘ LIETUVOJE GAUTŲ ARBA UŽDIRBTŲ INDIVIDUALIOS VEIKLOS PAJAMŲ APMOKESTINIMAS IR DEKLARAVIMAS

1. Kokia nenuolatinio Lietuvos gyventojų vykdoma veikla yra laikoma individualia veikla?
2. Kas tai yra „nuolatinė bazė“?
3. Kaip įregistruojama individuali veikla per nuolatinę bazę Lietuvoje?
4. Kokios nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamos priskiriamos per nuolatinę bazę Lietuvoje gautoms arba uždirbtoms individualios veiklos pajamoms?
5. Kokie yra nenuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje gautų arba uždirbtų pajamų pripažinimo principai?
6. Koks pajamų mokesčio tarifas taikomas nenuolatinio Lietuvos gyventojų per nuolatinę bazę Lietuvoje gautoms arba uždirbtoms individualios veiklos pajamoms apmokestinti?
7. Kokios išlaidos, skaičiuojant individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje gautas arba uždirbtas apmokestinamas pajamas, priskiriamos leidžiamoms atskaitymams ir kada galima perkelti nuostolius?
8. Kaip turi būti tvarkoma nenuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos per nuolatinę bazę gautų arba uždirbtų pajamų buhalterinė apskaita?
9. Kada nenuolatinis Lietuvos gyventojas turi sumokėti pajamų mokestį nuo per nuolatinę bazę Lietuvoje vykdomos individualios veiklos gautų arba uždirbtų pajamų?
10. Ar nenuolatinis Lietuvos gyventojas privalo deklaruoti per nuolatinę bazę Lietuvoje gautas arba uždirbtas individualios veiklos pajamas ir nuo jų sumokėtą gyventojų pajamų mokestį?
11. Kokias pajamų mokestį išskaičiuojančio asmens prievolės turi nenuolatinis Lietuvos gyventojas, vykdantis individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje?

III. NENUOLATINIO LIETUVOS GYVENTOJO NE PER NUOLATINĘ BAZĘ GAUTŲ PAJAMŲ, KURIŲ ŠALTINIS YRA LIETUVOJE, APMOKESTINIMAS IR DEKLARAVIMAS

12. Kokios nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamos priskiriamos ne per nuolatinę bazę gautoms pajamoms, kurių šaltinis yra Lietuvoje?
13. Koks pajamų mokesčio tarifas taikomas nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per nuolatinę bazę gautoms pajamoms, kurių šaltinis yra Lietuvoje?
14. Kokios nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per nuolatinę bazę gautos pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje, priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms?
15. Nuo kokių nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per nuolatinę bazę gautų pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje, pajamų mokestis yra išskaičiuojamas, jas išmokant?
16. Kaip apmokestinamos nenuolatinio Lietuvos gyventojų Lietuvoje esančio nekilnojamojo daikto ir Lietuvoje privalomai registruotino kilnojamojo daikto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamos?
17. Nuo kokių ne per nuolatinę bazę gautų pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje, nenuolatinis Lietuvos gyventojas privalo pats į Lietuvos Respublikos biudžetą sumokėti pajamų mokestį?
18. Kada nenuolatinis Lietuvos gyventojas turi sumokėti pajamų mokestį nuo ne per nuolatinę bazę gautų pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje?
19. Koku atveju nenuolatinis Lietuvos gyventojas privalo deklaruoti ne per nuolatinę bazę iš šaltinio Lietuvoje gautas pajamas ir nuo jų sumokėtą pajamų mokestį Lietuvoje?
20. Koku būdu nenuolatinis Lietuvos gyventojas Lietuvoje uždirbtoms pajamoms gali prisitaikyti neapmokestinamąjį pajamų dydį?
21. Koku būdu nenuolatinis Lietuvos gyventojas Lietuvoje gautoms palūkanoms gali prisitaikyti Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nustatytą 500 eurų pajamų mokesčio lengvatą?

IV. PAPILDOMA INFORMACIJA

I. ĮVADINĖ DALIS

Šio leidinio tikslas – paaiškinti nenuolatiniams Lietuvos gyventojams, kurie gavo / uždirbo individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje pajamų ir / arba gavo kitos rūšies pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje, kaip apmokestinamos bei deklaruojamos tokios pajamos pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymą (toliau – GPMĮ).

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas pajamų mokesčio mokėjimo ir deklaravimo tikslais yra toks gyventojas, kuris pagal GPMĮ 4 straipsnio nuostatas nėra laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju, t. y. kuris:

- kalendoriniais metais nuolatinę gyvenamąją vietą turi tik užsienio valstybėje ir
- asmeninių, socialinių ir ekonominių interesų kalendoriniais metais turi daugiau užsienio valstybėje, negu Lietuvoje, ir
- kalendoriniais metais ištiesai ar su pertraukomis Lietuvoje išbūna trumpiau negu 183 dienas, ir
- dvejus vienas paskui kitą einančius kalendorinius metus Lietuvoje ištiesai ar su pertraukomis išbūna mažiau negu 280 dienų.

Pavyzdžiui, nenuolatiniu Lietuvos gyventoju gali būti laikomas toks asmuo, kuris kalendoriniais metais gyvena tik užsienio valstybėje arba asmuo, kuris atvyksta į Lietuvą ir joje kalendoriniais metais išbūna mažiau negu pusę metų.

Užsienio valstybės pilietis, kuris atvyko į Lietuvą ir joje:

- kalendoriniais metais ištiesai ar su pertraukomis išbuvo 183 dienas ar ilgiau arba
 - dvejus vienas paskui kitą einančius kalendorinius metus ištiesai arba su pertraukomis Lietuvoje išbuvo 280 dienų ar daugiau ir vienais iš tų metų Lietuvoje išbuvo ne mažiau kaip 90 dienų,
- ir kuris neatitinka kitų GPMĮ 4 straipsnyje nuolatiniam Lietuvos gyventojui apibrėžti nustatytų kriterijų, nelaikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju:

- 1) jeigu jis tik verčiasi individualia veikla per nuolatinę bazę Lietuvoje,
- 2) jeigu jis dirba Lietuvoje, tačiau atlyginimą už darbą Lietuvoje gauna iš užsienio valstybės biudžeto,
- 3) jeigu jis dirba užsienio valstybės diplomatinėje atstovybėje, konsulinėje įstaigoje ar tarptautinės organizacijos atstovybėje Lietuvoje.

Pagal GPMĮ nenuolatinio Lietuvos gyventojas pajamų mokesčio objektas Lietuvoje yra:

- per nuolatinę bazę Lietuvoje vykdomos individualios veiklos pajamos ir
- ne per nuolatinę bazę gautos pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje.

II. NENUOLATINIO LIETUVOS GYVENTOJO PER NUOLATINĘ BAZĘ LIETUVOJE GAUTŲ ARBA UŽDIRBTŲ INDIVIDUALIOS VEIKLOS PAJAMŲ APMOKESTINIMAS IR DEKLARAVIMAS

1. Kokia nenuolatinio Lietuvos gyventojas vykdoma veikla yra laikoma individualia veikla?

Individuali veikla – tai savarankiška veikla, kuria versdamasis gyventojas siekia gauti pajamų ar kitokios ekonominės naudos per tęstinį laikotarpį.

Individualiai veiklai priskiriama:

- bet kokio pobūdžio savarankiška komercinė ar gamybinė veikla, išskyrus nekilnojamųjų pagal prigimtį daiktų pardavimo ir (ar) nuomos veiklą, taip pat finansinių priemonių sandorius;
- savarankiška kūryba, mokslinė, profesinė ar kita panašaus pobūdžio savarankiška veikla.

2. Kas tai yra „nuolatinė bazė“?

Sąvoka „nuolatinė bazė“ – tai nenuolatinio Lietuvos gyventojas individualios veiklos, išskyrus sporto bei atlikėjo veiklą, Lietuvoje išraiška.

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas laikomas veikiančiu per nuolatinę bazę Lietuvoje, jeigu jis Lietuvoje nuolat vykdo veiklą arba vykdo savo nuolatinę veiklą per priklausomą atstovą (agentą).

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų veiklos nuolatinumo apibrėžimas ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų atstovo (agento) statuso priklausomumo ar nepriklausomumo kriterijai yra patvirtinti Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 301 „Dėl Nenuolatinio Lietuvos gyventojų veiklos nuolatinumo apibrėžimo ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų atstovo (agento) statuso priklausomumo ar nepriklausomumo kriterijų patvirtinimo“.

3. Kaip įregistruojama individuali veikla per nuolatinę bazę Lietuvoje?

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, ketinantis vykdyti individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje, privalo įsiregistruoti Mokesčių mokėtojų registre. Mokesčių administratoriui jis turi pateikti Gyventojų įregistravimo į Mokesčių mokėtojų registrą / išregistravimo iš Mokesčių mokėtojų registro prašymo formą REG812 (patvirtintą Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2013 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. VA-36 „Dėl Fizinų asmenų įregistravimo į Mokesčių mokėtojų registrą / išregistravimo iš Mokesčių mokėtojų registro taisyklių patvirtinimo“).

Nenuolatiniam Lietuvos gyventojui užsiregistravus Mokesčių mokėtojų registre, mokesčių administratorius išduoda *Nenuolatinio Lietuvos gyventojų nuolatinės bazės įregistravimo Lietuvoje pažymos FR0469 formą*, kurioje nurodo, kad pažymoje įvardytas nenuolatinis Lietuvos gyventojas vykdo individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje (FR0469 forma patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 373 „Dėl Nuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos vykdymo ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų nuolatinės bazės įregistravimo Lietuvoje pažymų išdavimo taisyklių“).

Nuolatinės bazės įregistravimo Lietuvoje pažymą nenuolatinis Lietuvos gyventojas privalo pateikti asmenims, su kuriais sudaro paslaugų teikimo sutartį arba kuriems parduoda prekes. Tokiu atveju asmuo, išmokėdamas individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje vykdančiam nenuolatiniam Lietuvos gyventojui (išskyrus atvejus, kai individualia veikla besiverčiantis gyventojas gauna pajamų iš nenukirsto miško, apvaliosios medienos ir atliekų pardavimo) išmokas už parduotas prekes ar suteiktas paslaugas, neišskaičiuoja pajamų mokesčio.

4. Kokios nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamos priskiriamos per nuolatinę bazę Lietuvoje gautoms arba uždirbtoms individualios veiklos pajamoms?

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų, kuris vykdo Lietuvoje įregistruotą individualią veiklą per nuolatinę bazę, individualios veiklos pajamos yra teikiant paslaugas, parduodant prekes, realizuojant pagamintą produkciją ir pan. Lietuvoje ir kitose užsienio valstybėse gautos arba uždirbtos pajamos (įskaitant natūra gautas / uždirbtas pajamas), kurios priskiriamos tai nuolatinėi basei Lietuvoje.

5. Kokie yra nenuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje gautų arba uždirbtų pajamų pripažinimo principai?

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų, kuris verčiasi individualia veikla per nuolatinę bazę Lietuvoje ir nėra įregistruotas pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) mokėtoju ir / arba savo individualiai veiklai nėra priskyres ir joje nenaudoja ilgalaikio turto, pajamos pripažįstamos pinigų apskaitos principu, t. y. pajamos pripažįstamos jų gavimo momentu.

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų, kuris verčiasi individualia veikla per nuolatinę bazę Lietuvoje ir yra įregistruotas PVM mokėtoju arba savo individualiai veiklai priskiria ir joje naudoja ilgalaikį turtą, individualios veiklos per nuolatinę bazę pajamos pripažįstamos pagal kaupimo apskaitos principą. Kaupimo apskaitos principas pradedamas taikyti tuo mokestiniu laikotarpiu, kurį individualia veikla per nuolatinę bazę besiverčiantis gyventojas įregistruojamas PVM mokėtoju arba priskiria turtą individualiai veiklai. Individualia veikla per nuolatinę bazę Lietuvoje besiverčiantis nenuolatinis Lietuvos gyventojas, pradėjęs taikyti kaupimo apskaitos principą, jį turi taikyti iki veiklos pabaigos.

6. Koks pajamų mokesčio tarifas taikomas nenuolatinio Lietuvos gyventojų per nuolatinę bazę Lietuvoje gautoms arba uždirbtoms individualios veiklos pajamoms apmokestinti?

Pagal GPMĮ nenuolatinio Lietuvos gyventojų per nuolatinę bazę Lietuvoje gautoms arba uždirbtoms individualios veiklos pajamoms apmokestinti taikomas 15 proc. pajamų mokesčio tarifas.

Individualią žemės ūkio veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje vykdančių nenuolatinį Lietuvos gyventojų (įskaitant ūkininkus ir jų partnerius), kurie neprivalo registruotis ir nėra įregistruoti pridėtinės vertės mokesčio mokėtojais, gautos / uždirbtos žemės ūkio veiklos pajamos neapmokestinamos pajamų mokesčiu.

Nuo individualios veiklos pajamų mokėtinas pajamų mokestis apskaičiuojamas GPMĮ 18² straipsnyje nustatyta tvarka:

Mokėtinas pajamų mokesčio dydis nustatomas, iš sumos, kuri apskaičiuojama metinei individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų sumai pritaikius 15 proc. pajamų mokesčio tarifą, atėmus pajamų mokesčio kredito sumą.

Pajamų mokesčio kredito suma apskaičiuojama pagal šias formules:

Kai metinių individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų suma yra mažesnė arba lygi 20 000 eurų per metus, taikytinas pajamų mokesčio kreditas apskaičiuojamas pagal šią formulę:

Pajamų mokesčio kreditas = Metinės individualios veiklos apmokestinamosios pajamos x 0,1.

Kai metinių individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų suma yra didesnė negu 20 000 eurų per metus, pajamų mokesčio kreditas apskaičiuojamas pagal šią formulę:

Pajamų mokesčio kreditas = Metinės individualios veiklos apmokestinamosios pajamos x (0,1 – 2 / 300 000 x (Metinės individualios veiklos apmokestinamosios pajamos – 20 000)).

Kai individualios veiklos apmokestinamosios pajamos (apskaičiuotos iš pajamų atėmus faktiškai patirtas išlaidas arba leidžiamais atskaitymais pripažinus sumą, lygią 30 proc. gautų (uždirbtų) individualios veiklos pajamų) neviršija 20 000 eurų per kalendorinius metus, mokėtinas pajamų mokestis faktiškai sudaro 5 proc. apmokestinamųjų pajamų. Metinėms individualios veiklos apmokestinamosioms pajamoms viršijus 20 000 eurų sumą, mokėtino pajamų mokesčio suma atitinkamai didėja ir sudaro nuo 5 iki 15 proc. apmokestinamųjų pajamų. Metinėms individualios veiklos apmokestinamosioms pajamoms pasiekus 35 000 eurų sumą, taikomas 15 proc. pajamų mokesčio tarifas.

7. Kokios išlaidos, apskaičiuojant individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje gautas arba uždirbtas apmokestinamąsias pajamas, priskiriamos leidžiamiems atskaitymams ir kada galima perkelti nuostolius?

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų su individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje pajamų gavimu / uždirbimu susiję leidžiami atskaitymai ir jų apskaičiavimo tvarka patvirtinta Finansų ministro 2002 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 304 „Dėl Nenuolatinio Lietuvos gyventojų su individualios veiklos per nuolatinę bazę pajamų gavimu arba uždirbimu susijusių išlaidų priskyrimo leidžiamiems atskaitymams bei jų apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų su individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje pajamų gavimu arba uždirbimu susijusiems leidžiamiems atskaitymams priskiriama:

- su per mokestinį laikotarpį faktiškai gautomis arba uždirbtomis individualios veiklos pajamomis susijusios nenuolatinio Lietuvos gyventojų patirtos įprastinės šiai veiklai išlaidos, pvz., perparduodamų prekių, medžiagų, žaliavų, detalių ir kt. įsigijimo išlaidos, veikloje naudojamo turto nuomos, reklamos, įrankių įsigijimo, samdomų darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos, socialinio draudimo įmokos, privalomos rinkliavos ir kitos su individualios veiklos pajamomis susijusios išlaidos;

- ne per nuolatinę bazę faktiškai patirtos išlaidos, kai tos išlaidos tiesiogiai susijusios su per nuolatinę bazę vykdoma individualia veikla, įskaitant palūkanas, mokamas už individualiai veiklai naudojamą paskolą, ir honorarus, mokamus už individualiai veiklai per nuolatinę bazę vykdyti naudojamas teises ar informaciją.

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų, kuris verčiasi individualia veikla per nuolatinę bazę Lietuvoje, patirtos išlaidos priskiriamos leidžiamiems atskaitymams tokia pačia tvarka kaip ir nuolatinio Lietuvos gyventojų, vykdančio individualią veiklą pagal pažymą (žiūrėti leidinį „Individualios veiklos, vykdomos pagal pažymą, ypatumai“).

Individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje vykdančių nenuolatinio Lietuvos gyventojų, kurių pajamos pripažįstamos jų gavimo momentu, leidžiamų atskaitymų suma negali viršyti per tą mokestinį laikotarpį gautų arba uždirbtų individualios veiklos pajamų.

Išlaidos, kurios priskiriamos leidžiamiems atskaitymams, turi būti pagrįstos dokumentais, turinčiais visus Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme bei kituose teisės aktuose numatytus privalomus apskaitos dokumentų rekvizitus.

Išlaidos, kurios nepriskiriamos nenuolatinio Lietuvos gyventojų, besiverčiančio individualia veikla per nuolatinę bazę leidžiamiems atskaitymams, išvardytos GPMĮ 18 str. 3 ir 4 dalyse.

Apskaičiuodamas per nuolatinę bazę Lietuvoje gautas arba uždirbtas individualios veiklos apmokestinamąsias pajamas (išskyrus atvejus, kai individualios veiklos pajamos ar jų dalis yra gauta iš darbdavio), nenuolatinis Lietuvos gyventojas gali pasirinkti alternatyvią individualios veiklos

pajamoms tenkančių išlaidų pripažinimo tvarką: leidžiamais atskaitymais gyventojas gali laikyti 30 proc. per nuolatinę bazę Lietuvoje mokestinio laikotarpio gautų arba uždirbtų individualios veiklos pajamų sumos. Tokiu atveju gyventojas neprivalo turėti atskaitomą sumą pagrindžiančių dokumentų ir vesti su veikla susijusių išlaidų apskaitos.

Individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje vykdančios nenuolatiniai Lietuvos gyventojai, kurie pajamas pripažįsta pagal kaupimo apskaitos principą, susidariusius mokesstinio laikotarpio nuostolius (kurie apskaičiuojami, iš individualios veiklos pajamų atėmus neapmokestinamąsias pajamas ir leidžiamus atskaitymus) turi teisę perkelti į kitus mokesťinius laikotarpius. Šiuos nuostolius gyventojas gali perkelti neribotą laiką, kol nenutraukė veiklos, kurią vykdančios jie susidarė. Jeigu individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje vykdančias nenuolatinis Lietuvos gyventojas nuostolius patiria ilgiau negu vienerius metus, pirmiausia perkeliama ankstesnių metų nuostoliai. Vėliau patirti nuostoliai perkeliama, tik padengus ankstesnių metų nuostolius.

8. Kaip turi būti tvarkoma nenuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos per nuolatinę bazę gautų arba uždirbtų pajamų buhalterinė apskaita?

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, besiverčiantis individualia veikla per nuolatinę bazę Lietuvoje, tvarkydamas buhalterinę apskaitą, turi vadovautis Buhalterinės apskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. 1K-040 „Dėl Gyventojų, besiverčiančių individualia veikla (išskyrus gyventojus, įsigijusius verslo liudijimus), buhalterinės apskaitos taisyklių patvirtinimo“.

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas (tiek taikantis pinigų apskaitos principą, tiek taikantis kaupimo apskaitos principą) privalo užpildyti Gyventojų individualios veiklos pajamų – išlaidų apskaitos žurnalą (toliau – pajamų – išlaidų žurnalas).

Pajamų – išlaidų žurnalas gali būti neužpildomas, jeigu:

- gyventojas veiklos pajamoms apskaityti naudoja kasos aparatą;
- gyventojas, tvarkydamas buhalterinę apskaitą, taiko dvejybiniį įrašą ir jei iš jo užpildomų apskaitos registrų galima nustatyti mokesčiams apskaičiuoti reikiamus duomenis.

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, vykdančias kelių rūšių individualią veiklą per nuolatinę bazę, gali pasirinkti užpildyti vieną Pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalą, kuriame būtų fiksuojamos visų vykdomos individualios veiklos rūšių pajamos ir išlaidos, arba užpildyti atskirus Pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalus pagal skirtingas individualios veiklos rūšis, kurios nurodytos Nenuolatinio Lietuvos gyventojų nuolatinės bazės įregistravimo Lietuvoje pažymos FR0469 formoje.

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, pasirinkęs leidžiamais atskaitymais laikyti 30 procentų gautų (uždirbtų) individualios veiklos pajamų, neprivalo užpildyti pajamų – išlaidų žurnalo skilčių, susijusių su išlaidomis, taip pat neprivalo saugoti apskaitos dokumentų, kuriais pagrindžiamos išlaidos. Kiti individualios veiklos vykdytojai privalo saugoti apskaitos dokumentus ir pajamų – išlaidų žurnalus ne mažiau kaip 10 metų.

Jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas, įregistravęs individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje, neprivalo veikloje naudoti kasos aparato, tai pirkėjui turi išrašyti sąskaitą – faktūrą, o PVM mokėtojas – PVM sąskaitą – faktūrą.

Jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas, įregistravęs individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje, privalo savo veikloje naudoti kasos aparatą, tai pirkėjui privalo išduoti kasos aparato kvitą, o jam pageidaujant ir sąskaitą – faktūrą, o PVM mokėtojas – PVM sąskaitą – faktūrą. Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, savo veikloje privalantis naudoti kasos aparatą, veiklos pajamas ir išlaidas turi nurodyti Kasos aparato kasos operacijų žurnale.

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, vykdančias individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje, privalo naudoti kasos aparatą, kai vykdo prekybos veiklą (ne tik maisto, bet ir kitomis prekėmis) pastatuose ar patalpose, kioskuose, vagonėliuose, kilnojamuosiuose nameliuose, autoparduotuvėse.

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2012 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. VA-40 „Dėl Kasos aparato nenaudojimo atveju, kai kasos aparato neįmanoma naudoti dėl objektyvių priežasčių arba kasos aparato naudojimas sukeltų akivaizdžiai neproporcingą administracinę naštą“ nustatyti atvejai, kada neįmanoma naudoti kasos aparato.

9. Kada nenuolatinis Lietuvos gyventojas turi sumokėti pajamų mokesťį nuo per nuolatinę bazę Lietuvoje vykdomos individualios veiklos gautų arba uždirbtų pajamų?

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, per mokesťinį laikotarpį (kalendorinius metus) gavęs arba uždirbęs pajamų iš individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje, į Lietuvos Respublikos biudžetą

privalo sumokėti pagal GPMĮ mokėtiną pajamų mokestį iki kitų po to mokestinio laikotarpio einančių kalendorinių metų gegužės 1 dienos.

10. Ar nenuolatinis Lietuvos gyventojas privalo deklaruoti per nuolatinę bazę Lietuvoje gautas arba uždirbtas individualios veiklos pajamas ir nuo jų sumokėtą gyventojų pajamų mokestį?

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, per mokestinį laikotarpį gavęs arba uždirbęs pajamų iš individualios veiklos per nuolatinę bazę, mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, iki kitų po to mokestinio laikotarpio einančių kalendorinių metų gegužės 1 dienos pats arba per įgaliotą asmenį privalo jas deklaruoti mokesčių administratoriui pateikdamas *Metinę nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio nuo individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje pajamų deklaracijos FR0531 formą* (ši forma, jos priedų užpildymo ir teikimo taisyklės patvirtintos VMI prie FM viršininko 2004 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. VA-37 „Dėl Metinės nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio nuo individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje pajamų deklaracijos FR0531 formos ir jos priedo FR0531V formos bei jų pildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“).

Pajamų mokestį nuo mokestiniu laikotarpiu per nuolatinę bazę Lietuvoje gautų / uždirbtų pajamų, kurios pagal pajamų mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamos B klasės pajamoms (išskyrus nenukirto miško, apvaliosios medienos ir atliekų pardavimo individualios veiklos per nuolatinę bazę gautas pajamas), nenuolatinis Lietuvos gyventojas į Lietuvos Respublikos biudžetą privalo sumokėti iki kitų po mokestinio laikotarpio einančių kalendorinių metų gegužės 1 dienos.

Pajamų mokestį nuo nenukirto miško, apvaliosios medienos ir atliekų pardavimo pajamų, kurias individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje vykdančiam nenuolatiniam Lietuvos gyventojui išmoka Lietuvos vienetas ar nuolatinis Lietuvos gyventojas, privalo išskaičiuoti šias išmokas išmokantis asmuo. Atkreipiame dėmesį, kad nenukirto miško, apvaliosios medienos ir atliekų pardavimo pajamos, kurias nenuolatinis Lietuvos gyventojas gauna ne per nuolatinę bazę Lietuvoje, nėra priskiriamos nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio objektui Lietuvoje, todėl neapmokestinamos pajamų mokesčiu.

11. Kokias pajamų mokestį išskaičiuojančio asmens prievoles turi nenuolatinis Lietuvos gyventojas, vykdančias individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje?

Pagal GPMĮ nenuolatinis Lietuvos gyventojas, vykdančias veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje, yra pajamų mokestį išskaičiuojantis asmuo, todėl jis turi vykdyti pajamų mokestį išskaičiuojančio asmens prievoles: gyventojams išmokėjęs A klasės išmokas, nuo tokių išmokų privalo išskaičiuoti ir į Lietuvos Respublikos biudžetą sumokėti pajamų mokestį ir mokesčių administratoriui turi pateikti *Mėnesinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM313 formą* (ši forma bei jos užpildymo taisyklės patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2017 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. VA-121) ir *Metinės gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijos GPM312 formą* (ši forma, jos priedai bei deklaracijos užpildymo ir pateikimo taisyklės patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2018 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. VA-9).

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, vykdančias veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje, mokestiniu laikotarpiu gyventojams išmokėjęs B klasės pajamoms priskiriamas išmokas, šias išmokas turi deklaruoti *Metinės gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijos GPM312 formoje*, kuri mokesčių administratoriui turi būti pateikta, pasibaigus mokestiniam laikotarpiui iki kitų kalendorinių metų vasario 15 dienos.

III. NENUOLATINIO LIETUVOS GYVENTOJO NE PER NUOLATINĘ BAZĘ GAUTŲ PAJAMŲ, KURIŲ ŠALTINIS YRA LIETUVOJE, APMOKESTINIMAS IR DEKLARAVIMAS

12. Kokios nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamos priskiriamos ne per nuolatinę bazę gautoms pajamoms, kurių šaltinis yra Lietuvoje?

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per nuolatinę bazę gautos pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje, yra:

1) **palūkanos (išskyrus palūkanas už Vyršausybės ne nuosavybės vertybinius popierius)**, gautos iš nuolatinų Lietuvos gyventojų, Lietuvos vienetų, užsienio vienetų per jų nuolatinės buveinės Lietuvoje ir iš kitų nenuolatinų Lietuvos gyventojų, vykdančių individualią veiklą per nuolatinės bazes Lietuvoje,

2) **pajamos iš paskirstytojo pelno (dividendai)**, gautos iš Lietuvos vienetų,

3) išmokos valdybos ir stebėtojų tarybos nariams, gautos iš Lietuvos vienetų,

4) honoraras, gautas iš nuolatinių Lietuvos gyventojų, Lietuvos vienetų, užsienio vienetų per jų nuolatinės buveines Lietuvoje ir iš kitų nenuolatinių Lietuvos gyventojų, vykdančių individualią veiklą per nuolatinės bazes Lietuvoje.

Honoraro sąvoka apima atlyginimus, mokamus už teisę naudotis kūrinium ar jo gretutinėmis teisėmis, už teisę naudotis pramoninės nuosavybės objektu ar franšize bei atlyginimus už informaciją apie gamybinę, prekybinę ar mokslinę patirtį (*know-how*) ir kompensacijas už autorių arba gretutinių teisių pažeidimus. Honoraras yra pajamos, kurias gyventojas gauna ne už atliekamą veiklą (pvz., už kūrinio perleidimą ar jo atlikimą), bet už minėtų teisių (t. y. teisių naudotis kūrinium, gretutinėmis teisėmis, pramoninės nuosavybės objektu ir pan.) suteikimą,

5) pajamos už nekilnojamojo pagal prigimtį Lietuvoje esančio daikto nuomą, gautos iš nuolatinių Lietuvos gyventojų, Lietuvos vienetų, iš užsienio vienetų per jų nuolatinės buveines Lietuvoje ir iš kitų nenuolatinių Lietuvos gyventojų, vykdančių individualią veiklą per nuolatinės bazes Lietuvoje,

6) su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos už veiklą Lietuvoje, neatsižvelgiant į tai, iš kokio asmens (t. y. Lietuvoje ar kitose užsienio valstybėse esančio asmens) jos gautos,

7) sporto veiklos ir atlikėjų veiklos pajamos už veiklą Lietuvoje, neatsižvelgiant į tai, iš kokio asmens (t. y. Lietuvoje ar kitose užsienio valstybėse esančio asmens) jos gautos, ir nesvarbu, ar toks asmuo jas išmokėjo tiesiogiai sportininkui ar atlikėjui, ar trečiajam asmeniui, veikiančiam sportininko ar atlikėjo vardu,

8) pajamos už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybėn Lietuvoje teisiškai registruotiną kilnojamąjį daiktą, neatsižvelgiant į tai, iš kokio asmens (t. y. Lietuvoje ar kitose užsienio valstybėse esančio asmens) jos gautos.

9) pajamos už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybėn Lietuvoje esantį nekilnojamąjį daiktą, neatsižvelgiant į tai, iš kokio asmens (t. y. Lietuvoje ar kitose užsienio valstybėse esančio asmens) jos gautos,

10) kompensacijos už autorių arba gretutinių teisių pažeidimus, gautos iš nuolatinių Lietuvos gyventojų, Lietuvos vienetų, iš užsienio vienetų per jų nuolatinės buveines Lietuvoje ir iš kitų nenuolatinių Lietuvos gyventojų, vykdančių individualią veiklą per nuolatinės bazes Lietuvoje.

13. Koks pajamų mokesčio tarifas taikomas nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per nuolatinę bazę gautoms pajamoms, kurių šaltinis yra Lietuvoje?

Pajamos iš paskirstytojo pelno (dividendai), su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos, apskaičiuotos už 2018 metus ir ankstesnius mokestinius laikotarpius, tačiau išmokėtos 2019 ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais, bei ligos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros, ilgalaikio darbo išmokos apmokestinamos 15 proc. pajamų mokesčio tarifu.

Nenuolatinių Lietuvos gyventojų 2019 metais Lietuvoje gautų su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų (išskyrus ligos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros, ilgalaikio darbo išmokas ir už 2018 metus ar ankstesnius mokestinius laikotarpius apskaičiuotą darbo užmokestį) ir išmokų valdybos ir stebėtojų tarybos nariams metinių pajamų dalis, neviršijanti 120 vidutinių šalies darbo užmokesčių (toliau – VDU) dydžio sumos, taikomos apdraustųjų asmenų 2019 metų valstybinio socialinio draudimo įmokų (toliau – VSDĮ) bazei apskaičiuoti (t. y. neviršijanti 136 344 Eur sumos), apmokestinama 20 proc. pajamų mokesčio tarifu; metinė tokių pajamų dalis, viršijanti 120 VDU dydžio sumą, apmokestinama, taikant 27 proc. mokesčio tarifą.

Nenuolatinių Lietuvos gyventojų 2020 metais Lietuvoje gautų su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų (išskyrus ligos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros, ilgalaikio darbo išmokas ir už 2018 metus ar ankstesnius mokestinius laikotarpius apskaičiuotą darbo užmokestį) ir išmokų valdybos ir stebėtojų tarybos nariams metinių pajamų dalis, neviršijanti 84 VDU dydžio sumos, taikomos apdraustųjų asmenų 2020 metų VSDĮ bazei apskaičiuoti (t. y. neviršijanti 104 277,60 Eur sumos), apmokestinama 20 proc. pajamų mokesčio tarifu; metinė tokių pajamų dalis, viršijanti 84 VDU dydžio sumą, apmokestinama, taikant 32 proc. mokesčio tarifą.

Nenuolatinių Lietuvos gyventojų 2021 metais ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais Lietuvoje gautų su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų (išskyrus ligos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros, ilgalaikio darbo išmokas ir už 2018 metus ar ankstesnius mokestinius laikotarpius apskaičiuotą darbo užmokestį) ir išmokų valdybos ir stebėtojų tarybos nariams metinių pajamų dalis, neviršijanti 60 VDU dydžio sumos, taikomos apdraustųjų asmenų

einamųjų metų VSDĮ bazei apskaičiuoti, apmokestinama 20 proc. pajamų mokesčio tarifu; metinė tokių pajamų dalis, viršijanti 60 VDU dydžio sumą, apmokestinama, taikant 32 proc. mokesčio tarifą.

Nenuolatinųjų Lietuvos gyventojų 2019 metais ir vėlesniais mokesčiais laikotarpiais Lietuvoje gautų apmokestinamųjų pajamų: palūkanų, honoraro, pajamų už Lietuvoje esančio nekilnojamojo daikto nuomą, sporto ir atlikėjų veiklos pajamų, pajamų už Lietuvoje esančio nekilnojamojo daikto ir Lietuvoje registruotino kilnojamojo daikto pardavimą ar kitokį perleidimą nuosavybėn, kurių suma per metus neviršija 120 VDU dydžio sumos, taikomos apdraustųjų asmenų einamųjų metų VSDĮ bazei apskaičiuoti, apmokestinama 15 proc. pajamų mokesčio tarifu; metinė tokių pajamų dalis, viršijanti 120 VDU dydžio sumą, apmokestinama, taikant 20 proc. mokesčio tarifą.

Pastaba: nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje, apmokestinamos, vadovaujantis GPMĮ nuostatomis, kartu atsižvelgiant į taikomą dvigubo pajamų apmokestinimo išvengimo sutarčių, Lietuvos sudarytų su atitinkamomis užsienio valstybėmis, nuostatas.

14. Kokios nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per nuolatinę bazę gautos pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje, priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms?

Pagal GPMĮ 17 straipsnio nuostatas neapmokestinamos nenuolatinio Lietuvos gyventojų gautos tokios palūkanos:

- iš Lietuvos komercinių bankų ir kitų kredito įstaigų gautos palūkanos už indėlius, jeigu sutartys dėl indėlių sudarytos nuo 2014 m. sausio 1 dienos, ir iš Lietuvos vienetų gautos palūkanos (išskyrus palūkanas už Vyriausybės vertybinius popierius) už ne nuosavybės vertybinius popierius (išskyrus asmens, susijusio su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, išleistus ne nuosavybės vertybinius popierius, jeigu už šiuos ne nuosavybės vertybinius popierius asmuo, susijęs su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, jam moka didesnes palūkanas negu kitiems tų pačių ne nuosavybės vertybinių popierių turėtojams), jeigu tokie vertybiniai popieriai įsigyti nuo 2014 m. sausio 1 dienos, kai tokių palūkanų bendra suma neviršija 500 eurų per mokesčinį laikotarpį;

- palūkanų už vartojimo kreditą, suteiktą per tarpusavio skolinimo platformą Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatyme nustatyta tvarka, ir palūkanų už lėšas, suteiktas per sutelktinio finansavimo platformą Lietuvos Respublikos sutelktinio finansavimo įstatyme nustatyta tvarka, suma, neviršijanti 500 eurų per mokesčinį laikotarpį;

- iš Lietuvos vienetų gautos palūkanos už ne nuosavybės vertybinius popierius (išskyrus asmens, susijusio su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, išleistus ne nuosavybės vertybinius popierius, jeigu už šiuos ne nuosavybės vertybinius popierius asmuo, susijęs su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, jam moka didesnes palūkanas negu kitiems tų pačių ne nuosavybės vertybinių popierių turėtojams), jeigu šie ne nuosavybės vertybiniai popieriai įsigyti iki 2013 m. gruodžio 31 dienos ir pradėti išpirkti ne anksčiau kaip po 366 dienų nuo šių vertybinių popierių išleidimo dienos;

- palūkanos už Lietuvos komerciniuose bankuose ir kitose kredito įstaigose laikomas indėlius, sutartys dėl kurių sudarytos iki 2013 m. gruodžio 31 dienos.

Pagal GPMĮ 17 str. 1 dalį neapmokestinamos turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamos:

- gautos už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybėn kilnojamąjį daiktą (įskaitant kilnojamąjį pagal prigimtį daiktą, kuris nekilnojamuoju daiktu pripažįstamas pagal įstatymus), kuriam pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus privaloma teisinė registracija ir kuris yra (ar privalo būti) įregistruotas Lietuvoje (pvz., automobilį, žemės ūkio techniką, ginklą), jeigu toks daiktas buvo įsigytas anksčiau negu prieš 3 metus iki jo pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn,

- gautos už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybėn Lietuvoje esantį nekilnojamąjį pagal prigimtį daiktą (pastatą, žemę ir t. t., išskyrus būstą, kurio perleidimo pajamoms taikoma mokesčio lengvata), jeigu toks daiktas buvo įsigytas anksčiau negu prieš 10 metų iki jo pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn,

- gautos už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybėn Lietuvoje esantį gyvenamąjį būstą (įskaitant jam priskirtą žemę), jeigu jame pastaruosius dvejus metus iki pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn buvo deklaruota gyventojų gyvenamoji vieta,

- gautos už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybėn Lietuvoje esantį gyvenamąjį būstą (įskaitant jam priskirtą žemę), kuriame gyvenamoji vieta buvo deklaruota trumpiau kaip dvejus metus ir šios pajamos per vienerių metų laikotarpį buvo panaudotos kitam Europos ekonominės erdvės valstybėje esančiam gyvenamajam būstui, kuriame buvo deklaruota gyventojų gyvenamoji vieta, įsigyti.

Pagal GPMĮ 17 str. 1 dalies 5 punktą pajamų mokesčiu neapmokestinamos kompensacijos už autorių arba gretutinių teisių pažeidimus.

15. Nuo kokių nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per nuolatinę bazę gautų pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje, pajamų mokestis yra išskaičiuojamas, jas išmokant?

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per nuolatinę bazę iš šaltinio Lietuvoje gautoms pajamoms (išskyrus pajamas, kurios pagal GPMĮ 17 str. 1 dalies nuostatas yra neapmokestinamos pajamų mokesčiu), nuo kurių pajamų mokestis išskaičiuojamas, jas išmokant (t. y. A klasės pajamoms) priskiriamos tokios pajamos:

- pajamos iš paskirstytojo pelno (dividendai) ir išmokos valdybos ir stebėtojų tarybos nariams, gautos iš Lietuvos vieneto,
- palūkanos ir honoraras, gautas iš Lietuvos vieneto, nuolatinio Lietuvos gyventojų, užsienio vieneto per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,
- pajamos už Lietuvoje esančio nekilnojamojo pagal prigimtį daikto nuomą, kurios gautos iš Lietuvos vieneto, užsienio vieneto per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,
- su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos už veiklą Lietuvoje, gautos iš Lietuvos vieneto, nuolatinio Lietuvos gyventojų, užsienio vieneto per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų per nuolatinę bazę,
- sporto veiklos pajamos ir atlikėjo veiklos pajamos už veiklą Lietuvoje, gautos iš Lietuvos vieneto, nuolatinio Lietuvos gyventojų, užsienio vieneto per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų per nuolatinę bazę Lietuvoje,
- pajamos už paruoštą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybėn, nepaėjęs 10 metų nuo įsigijimo, Lietuvoje esantį nekilnojamąjį daiktą, gautos iš Lietuvos vieneto, užsienio vieneto per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,
- pajamos už paruoštą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybėn kilnojamąjį daiktą, kuriam pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus yra privaloma teisinė registracija ir kuris yra (ar privalo būti) įregistruotas Lietuvoje, jeigu toks daiktas perleistas nuosavybėn nepaėjęs 3 metams nuo jo įsigijimo, kai tokios pajamos gautos iš Lietuvos vieneto, užsienio vieneto per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų per jo nuolatinę bazę Lietuvoje.

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas nuo aukščiau nurodytų ne per nuolatinę bazę gautų A klasės pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje, pajamų mokesčio neturi mokėti (kadangi pajamų mokestį išskaičiuoja ir į Lietuvos Respublikos biudžetą perveda tokias pajamas jam išmokantis asmuo Lietuvoje), jeigu tokiam gyventojui neatsiranda pareiga perskaiciuoti mokėtiną pajamų mokestį, taikant GPMĮ 6 straipsnio 1¹ ir 1² dalyse nustatytus pajamų mokesčio tarifus (t. y. taikant progresinius pajamų mokesčio tarifus).

Pagal GPMĮ 6 straipsnio 1¹ dalies nuostatas pajamų mokestį privalo perskaiciuoti nenuolatinis Lietuvos gyventojas, mokestiniu laikotarpiu Lietuvoje gavęs su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių apmokestinamųjų pajamų (išskyrus ligos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros, ilgalaikio darbo išmokas bei už 2018 metus ir ankstesnius mokestinius laikotarpius apskaičiuotą darbo užmokestį) ir iš Lietuvos vieneto gavęs tantjemas bei atlygį už veiklą stebėtojų taryboje, valdyboje ar paskolų komitete (t. y. gavęs išmokas kaip valdybos ir stebėtojų tarybos narys), jeigu per metus gautų tokių pajamų bendra suma viršijo GPMĮ atitinkamiems metams nustatytą VDU dydžio sumą, taikomą apdraustųjų asmenų einamųjų metų VSDĮ bazei apskaičiuoti.

Vadovaujantis GPMĮ 6 straipsnio 1² dalimi, perskaiciuoti pajamų mokestį privalo ir nenuolatinis Lietuvos gyventojas, mokestiniu laikotarpiu gavęs tokios rūšies apmokestinamųjų pajamų: Lietuvoje vykdytos sporto ir atlikėjo veiklos pajamų (įskaitant pajamas, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusias su šia veikla), Lietuvoje esančio nekilnojamojo daikto nuomos ir pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamų bei Lietuvoje registruotino kilnojamojo daikto pardavimo pajamų, iš asmenų Lietuvoje gavęs honorarą ir palūkanas, kurių bendra suma per mokestinį laikotarpį viršijo GPMĮ atitinkamiems metams nustatytą VDU dydžio sumą, taikomą apdraustųjų asmenų einamųjų metų VSDĮ bazei apskaičiuoti.

16. Kaip apmokestinamos nenuolatinio Lietuvos gyventojų Lietuvoje esančio nekilnojamojo daikto ir Lietuvoje privalomai registruotino kilnojamojo daikto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamos?

Pagal GPMĮ kilnojamojo ir nekilnojamojo daikto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn apmokestinamosios pajamos apskaičiuojamos iš gyventojų gautų tokio daikto pardavimo pajamų atėmus tokio daikto įsigijimo kainą ir su šio daikto pardavimu arba kitokiu perleidimu nuosavybėn susijusius teisės aktuose nustatytus privalomus mokėjimus.

Jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas parduoda Lietuvoje esantį nekilnojamąjį daiktą ir Lietuvoje privalomai registruotiną kilnojamąjį daiktą, ir nuo jam išmokėtos visos pajamų sumos (o ne tik nuo apmokestinamųjų pajamų sumos) išskaičiuotas pajamų mokestis, gyventojas mokestiniu laikotarpiu mokesčių administratoriui gali pateikti *Prašymo perskaičiuoti pajamų mokestį ir gražinti permoką FR0464 formą* (patvirtintą VMI prie FM viršininko 2014 m. spalio 17 d. įsakymu Nr. VA-104 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2003 m. sausio 24 d. įsakymo Nr. V-21 „Dėl prašymo perskaičiuoti pajamų mokestį ir gražinti permoką įforminimo, pateikimo bei nagrinėjimo taisyklių“ pakeitimo ir prašymo perskaičiuoti pajamų mokestį ir gražinti permoką formos FR0464 priedo FR0464P „Pateiktų dokumentų aprašas“ patvirtinimo“) ir susigražinti į Lietuvos Respublikos biudžetą permokėtą pajamų mokestį.

Jeigu mokestiniu laikotarpiu nenuolatinis Lietuvos gyventojas nepateikė tokio prašymo, susigražinti pajamų mokesčio permoką jis gali, mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, mokesčių administratoriui pateikęs *Nenuolatinio Lietuvos gyventojų metinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM314 formą* (ši forma ir jos užpildymo taisyklės patvirtintos VMI prie FM viršininko 2019 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. VA-112 „Dėl Nenuolatinio Lietuvos gyventojų metinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM314 formos, jos priedų GPM314A, GPM314B formų ir jų užpildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“).

17. Nuo kokių ne per nuolatinę bazę gautų pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje, nenuolatinis Lietuvos gyventojas privalo pats į Lietuvos Respublikos biudžetą sumokėti pajamų mokestį?

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per nuolatinę bazę iš šaltinio Lietuvoje gautoms B klasės pajamoms (išskyrus pajamas, kurios pagal GPMĮ 17 str. 1 dalies nuostatas yra neapmokestinamos pajamų mokesčiu), nuo kurių gyventojas privalo pats sumokėti pajamų mokestį, priskiriamos tokios pajamos:

- pajamos už Lietuvoje esančio nekilnojamojo pagal prigimtį daikto nuomą, gautos iš nuolatinio Lietuvos gyventojų, iš užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir iš nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,

- su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos už veiklą Lietuvoje, gautos iš užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,

- sporto veiklos pajamos ir atlikėjo veiklos pajamos už veiklą Lietuvoje, gautos iš užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,

- pajamos už parduotą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybėn, nepaėjęs 10 metų nuo įsigijimo, Lietuvoje esantį nekilnojamąjį daiktą, gautos iš nuolatinio Lietuvos gyventojų, užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,

- pajamos už parduotą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybėn kilnojamąjį daiktą (kuris perleistas nepaėjęs 3 metams iki jo įsigijimo), jeigu šios rūšies daiktui pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus privaloma teisinė registracija ir šis daiktas yra (ar privalo būti) įregistruotas Lietuvoje, kurios gautos iš nuolatinio Lietuvos gyventojų, užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje.

Sumokėti pajamų mokestį nenuolatinis Lietuvos gyventojas privalo ir mokestiniu laikotarpiu gavęs A ir / arba B klasės pajamų (išskyrus pajamas iš paskirstytojo pelno), nuo kurių jam atsiranda pareiga perskaičiuoti mokėtiną pajamų mokestį, taikant GPMĮ 6 straipsnio 1¹ ir 1² dalyse nustatytus pajamų mokesčio tarifus (t. y. taikant progresinius pajamų mokesčio tarifus).

18. Kada nenuolatinis Lietuvos gyventojas turi sumokėti pajamų mokestį nuo ne per nuolatinę bazę gautų pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje?

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, ne per nuolatinę bazę gavęs B klasės apmokestinamųjų pajamų:

- su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų (toliau – su darbo santykiais susijusios pajamos) už darbą Lietuvoje, kai pajamos gautos iš užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventoją ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje;

- Lietuvoje vykdytos atlikėjo veiklos ir / arba sporto veiklos pajamų, kai pajamos gautos iš užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventoją ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje;

- pajamų už Lietuvoje esančio nekilnojamojo daikto (buto, namo, žemės ir t. t.) nuomą, kai pajamos gautos iš nuolatinio Lietuvos gyventoją, užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventoją ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,

- pajamų už parduotą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybėn, nepaėjęs 10 metų nuo įsigijimo, Lietuvoje esantį nekilnojamąjį daiktą (pastatą, žemę ir t. t., išskyrus būstą, kurio perleidimo pajamoms taikoma mokesčio lengvata), kai pajamos gautos iš nuolatinio Lietuvos gyventoją, užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventoją ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,

- pajamų už parduotą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybėn automobilį, žemės ūkio techniką, ginklą ir kitą Lietuvoje teisiškai registruojamą kilnojamąjį daiktą, kai toks daiktas perleistas nuosavybėn, nepaėjęs 3 metams nuo jo įsigijimo, ir kai pajamos gautos iš nuolatinio Lietuvos gyventoją, užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventoją ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje;

pajamų mokesčių nuo šių pajamų į Lietuvos Respublikos biudžetą turi sumokėti ne vėliau kaip per 25 dienas nuo tokių pajamų gavimo dienos.

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, mokesčiniu laikotarpiu gavęs A ir / arba B klasės pajamų (išskyrus pajamas iš paskirstytojo pelno), nuo kurių jam atsiranda pareiga perskaiciuoti mokėtiną pajamų mokesčių, taikant GPMĮ 6 straipsnio 1¹ ir 1² dalyse nustatytus pajamų mokesčio tarifus (t. y. taikant progresinius pajamų mokesčio tarifus), pajamų mokesčių į Lietuvos Respublikos biudžetą turi sumokėti, pasibaigus mokesčiniam laikotarpiui, iki po jo einančių kalendorinių metų gegužės 1 dienos.

Pajamų mokesčiai mokamas į Valstybinės mokesčių inspekcijos biudžeto pajamų surenkamąsias sąskaitas.

19. Kokių atveju nenuolatinis Lietuvos gyventojas privalo deklaruoti ne per nuolatinę bazę iš šaltinio Lietuvoje gautas pajamas ir nuo jų sumokėtą pajamų mokesčių Lietuvoje?

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, ne per nuolatinę bazę iš šaltinio Lietuvoje gavęs B klasės apmokestinamųjų pajamų:

- su darbo santykiais susijusių pajamų už darbą Lietuvoje, kai pajamos gautos iš užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventoją ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje;

- Lietuvoje vykdytos atlikėjo veiklos ir / arba sporto veiklos pajamų, kai pajamos gautos iš užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventoją ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje;

- pajamų už Lietuvoje esančio nekilnojamojo daikto (buto, namo, žemės ir t. t.) nuomą, kai pajamos gautos iš nuolatinio Lietuvos gyventoją, užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventoją ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,

- pajamų už parduotą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybėn, nepaėjęs 10 metų nuo įsigijimo, Lietuvoje esantį nekilnojamąjį daiktą (pastatą, žemę ir t. t., išskyrus būstą, kurio perleidimo pajamoms taikoma mokesčio lengvata), kai pajamos gautos iš nuolatinio Lietuvos gyventoją, užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventoją ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,

- pajamų už parduotą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybėn automobilį, žemės ūkio techniką, ginklą ir kitą Lietuvoje teisiškai registruojamą kilnojamąjį daiktą, kai toks daiktas perleistas nuosavybėn nepaėjęs 3 metams nuo jo įsigijimo ir kai pajamos gautos iš nuolatinio Lietuvos gyventoją, užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventoją ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje;

tokias pajamas ne vėliau kaip per 25 dienas nuo jų gavimo dienos pats arba per įgaliotą asmenį privalo deklaruoti mokesčių administratoriui pateikdamas *Nenuolatinio Lietuvos gyventoją pajamų mokesčio nuo B klasės pajamų deklaracijos FR0459 formą* (ši forma ir jos užpildymo tvarka patvirtinta VMI prie FM viršininko 2003 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. V-46 „Dėl Nenuolatinio Lietuvos gyventoją pajamų mokesčio nuo B klasės pajamų deklaracijos FR0459 formos, jos užpildymo ir teikimo taisyklių patvirtinimo“).

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, ne per nuolatinę bazę Lietuvoje gavęs A ir / arba B klasės pajamų (išskyrus pajamas iš paskirstytojo pelno), kurių šaltinis yra Lietuvoje (t. y. kurios pagal GPMĮ 5 str. 4 dalies nuostatas yra nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio objektas) ir nuo kurių jam atsiranda pareiga perskaičiuoti mokėtiną pajamų mokestį, taikant GPMĮ 6 straipsnio 1¹ ir 1² dalyse nustatytus pajamų mokesčio tarifus (t. y. taikant progresinius pajamų mokesčio tarifus), tokias pajamas privalo deklaruoti *Nenuolatinio Lietuvos gyventojų metinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM314 formoje ir jos GPM314A priede „Su darbo santykiais susijusios pajamos, gautos Lietuvoje“ ir / arba GPM314B priede „Lietuvoje gautos pajamos“.*

Kai nenuolatinis Lietuvos gyventojas *Nenuolatinio Lietuvos gyventojų metinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM314 formos GPM314B priede „Lietuvoje gautos pajamos“* deklaruoja Lietuvoje gautas palūkanas ir / arba honorarą ir deklaracijoje nurodo pajamų mokesčio sumą, apskaičiuotą taikant Lietuvos su užsienio valstybe taikomos dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartyje šioms pajamoms apmokestinti nustatytą mokesčio tarifą, kartu su deklaracija turi būti pateikta rezidavimo vietą patvirtinanti pažyma, išduota užsienio valstybės, kurios nuolatinis gyventojas (rezidentas) laikomas toks asmuo, mokesčių administratoriaus.

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų metinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM314 formoje deklaruoti pajamų neprivalo nenuolatinis Lietuvos gyventojas, kuris mokestiniu laikotarpiu iš to paties asmens Lietuvoje gavo tik A klasės pajamų (pvz. darbo užmokestį, tantjemas, honorarą ir kt.) ir išmokas išmokėjęs asmuo nuo GPMĮ nustatyto VDU dydžio sumą viršijančios išmokos sumos išskaičiavo pajamų mokestį maksimaliu mokesčio tarifu. Taip pat šios deklaracijos neprivalo pateikti nenuolatinis Lietuvos gyventojas, kuris mokestiniu laikotarpiu Lietuvoje gavo tik B klasės pajamų ir nuo GPMĮ 6 straipsnyje nustatytą VDU dydžio sumą viršijančių pajamų į Lietuvos Respublikos biudžetą pats sumokėjo pajamų mokestį maksimaliu mokesčio tarifu bei šias pajamas deklaravo, mokesčių administratoriui pateikęs *Nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio nuo B klasės pajamų deklaracijos FR0459 formą.*

20. Kokiu būdu nenuolatinis Lietuvos gyventojas Lietuvoje uždirbtoms pajamoms gali prisitaikyti neapmokestinamąjį pajamų dydį?

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, pageidaujantis prisitaikyti neapmokestinamąjį pajamų dydį (toliau – NPD) su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusioms pajamoms, gautoms už darbą Lietuvoje, mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, ne anksčiau kaip nuo po to mokestinio laikotarpio einančių kitų kalendorinių metų vasario 15 dienos mokesčių administratoriui turi pateikti *Nenuolatinio Lietuvos gyventojų metinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM314 formą ir jos GPM314A priedą „Su darbo santykiais susijusios pajamos, gautos Lietuvoje“.* Deklaracijoje nenuolatinis Lietuvos gyventojas turi nurodyti Lietuvoje gautas visų rūšių apmokestinamas pajamas, kurios pagal GPMĮ yra nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio objektas.

Jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas neturėjo riboto darbingumo, neįgalumo ar specialiųjų poreikių per visus kalendorinius metus, prie šios deklaracijos jis turi pridėti užsienio valstybės, kurios nuolatinis gyventojas jis yra, mokesčių administratoriaus patvirtintą dokumentą apie tais metais gautas pajamas, nuo kurių į užsienio valstybės biudžetą buvo sumokėtas pajamų mokestis. Jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas kalendoriniais metais negavo tokių pajamų, kartu su deklaracija jis turi pateikti užsienio valstybės mokesčių administratoriaus šį faktą patvirtinantį dokumentą. Jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas kalendoriniais metais turėjo arba jam buvo nustatytas ribotas darbingumo, neįgalumo ar specialiųjų poreikių lygis, prie deklaracijos jis turi pridėti ribotą darbingumą, neįgalumą ar specialius poreikius įrodantį dokumentą.

21. Kokiu būdu nenuolatinis Lietuvos gyventojas Lietuvoje gautoms palūkanoms gali prisitaikyti Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nustatytą 500 eurų pajamų mokesčio lengvatą?

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, pageidaujantis iš Lietuvos vienetų gautoms palūkanoms, nuo kurių buvo išskaičiuotas ir į Lietuvos Respublikos biudžetą sumokėtas pajamų mokestis, pritaikyti GPMĮ 17 str. 1 dalies 20 punkte ir / arba 20² punkte nustatytą 500 eurų pajamų mokesčio lengvatą, mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, ne anksčiau kaip nuo kitų kalendorinių metų vasario 15 dienos mokesčių administratoriui turi pateikti *Nenuolatinio Lietuvos gyventojų metinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM314 formą ir jos GPM314B priedą „Lietuvoje gautos pajamos“.* Jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas mokestiniu nebuvo gavęs pajamų, nuo kurių pagal GPMĮ 6 straipsnio 1¹ ir 1² dalių nuostatas jam atsirado pareiga perskaičiuoti mokėtiną pajamų mokestį, deklaracijoje deklaruojamos tik palūkanos, kurioms taikoma pajamų mokesčio lengvata (neprivaloma nurodyti kitų rūšių pajamų).

IV. PAPILDOMA INFORMACIJA

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų mokestinės prievolės Lietuvoje ir kita nenuolatiniam Lietuvos gyventojui aktuali informacija skelbiama VMI prie FM interneto svetainėje adresu: www.vmi.lt.

Konsultacijas gyventojų pajamų apmokestinimo klausimais bei bendrą informaciją teikia VMI prie FM Mokesčių informacijos departamentas konsultavimo telefonais 1882 arba +370 5 260 5060.
